

Nové Sučianske zvesti

2

NOVINY OBCE SUČANY

2011

www.sucany.sk

NEPREDAJNÉ • XVI. ROČNÍK • APRÍL 2011

**IV. sučiansky ples
opäť nesklamal str.5**

Vydarený mariášový turnaj str.7

**Osobnosti
Sučian**

str.9

Noc s Andersenom str.9

**Ústav na výkon trestu odňatia
slobody – rozhovor str.11**

Pochovávanie basy a MDŽ

str.4

Stolnotenisový oddiel Sučany

str.7

Vaše domácnosti navštívia sčítací komisári

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011 je najvýznamnejšie a najrozsiahlejšie štatistické zisťovanie, ktoré sa vykoná na celom území Slovenskej republiky k 21. máju 2011. Na jeho základe zistíme opäť po desiatich rokoch nielen nové údaje o počte obyvateľov žijúcich na území Slovenskej republiky, ale aj o ich demografickej, kultúrnej, vzdelanostnej, sociálnej a ekonomickej štruktúre.

Sčítací komisári, ktorých vyberá starosta obce, budú obchádzať slovenské domácnosti aj v Sučanoch už od 13. mája kvôli rozdaniu tlačív. Počas výkonu činnosti je sčítací komisár povinný preukazovať sa osobitným poverením a pokiaľ ho občan sám nevyzve, nesmie vstúpiť do jeho domácnosti.

Od sčítacieho komisára prevezme tieto sčítacie tlačivá (obsahujú spolu 52 otázok):

- A. Údaje o obyvateľovi pre každého člena domácnosti**
- B. Údaje o byte vyplní jedna osoba za celú bytovú domácnosť**
- C. Údaje o dome vyplňuje vlastník alebo správca domu za každý dom – za každý dom jedno sčítacie tlačivo**

Odpovedať na všetky otázky v sčítacích tlačivách je pre občanov Slovenskej republiky povinnosť, ktorá im vyplýva zo zákona č. 263/2008 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov. Sčítacie tlačivá sa vypisujú modrým alebo červeným perom a neskladajú sa. Po prvý raz v histórii si občan bude môcť vybrať, či sčítacie tlačivá vyplní v listinnej podobe alebo elektronicky.

Po rozhodujúcom okamihu sčítania, sčítací komisár opäť navštíví jednotlivé domácnosti. Pomôže sčítacie tlačivá vyplniť, skontroluje už vypísané, prípadne vyzve občana o doplnenie alebo spresnenie údajov. Sčítací komisár vyzbiera vyplnené sčítacie tlačivá od všetkých osôb vo svojom sčítacom obvode, ktoré sa nesčítali elektronicky.

Sčítanie je mimoriadnou príležitosťou prispieť k tvorbe uceleného obrazu o demografickej a sociálnej situácii a životných podmienkach obyvateľov. Bez poznania tohto obrazu nie je možné spoľahlivo a na odbornej úrovni prognózovať ďalší vývoj rozhodujúcich oblastí našej spoločnosti, ani rozvoj miest a obcí.

Obecný úrad Sučany

Uznesenie č. 1/2011 zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva Sučany, konaného dňa 23. 02. 2011

Obecné zastupiteľstvo Sučany

A

volí:

1. členov návrhovej komisie: PhDr. Miloš Bella, Jaroslav Makovník
2. členov volebnej komisie: Ing. Ján Jamriška, Katarína Miháliková

B

berie na vedomie:

1. Kontrolu plnenia uznesení OcZ.
2. Správu o činnosti hlavnej kontrolórky obce za rok 2010.
3. Správu o činnosti obecnej polície za rok 2010.
4. Správu o činnosti obecného hasičského zboru za rok 2010.
5. Vyhodnotenie činnosti športových klubov a združení za rok 2010.
6. Poslanci, ktorí sú na predčasnom dôchodku nemajú v zmysle zákona č. 543/2010 Z.z. o sociálnom poistení nárok na poslanceckú odmenu, táto im môže byť vyplatená až keď budú na starobnom dôchodku.

C

schvaľuje:

1. Plán činnosti OcZ Sučany na rok 2011.
2. Zloženie komisií OcZ:
 - a) Ekonomická: Ing. Ján Jamriška., Ing. Vladimír Plžík, Lenka Gregorová, Darina Mažárová, Ing. Ivan Zachar, Magda Rybárová.
 - b) Sociálno zdravotná, školstva, mládeže: MUDr. Igor Konvit, MUDr. Eva Konvitová, MUDr. Pavol Jamriška, Elena Borsíková, Ing. Marta Bobčková.
 - c) Výstavby, územného plánu a dopravy: Miroslav Miert, Martin Rybár, Ján Zubček, Ján Berník, Ing. Vladimír Huber.
 - d) Kultúry a športu: Mgr. Veronika Ďaďová, Katarína Miháliková, Martin Rybár, Jaroslav Makovník, Miroslav Mihálik.
 - e) Ochrany verejného poriadku a rómskej problematiky: Mgr. Peter Belica, PhDr. Miloš Bella, Ladislav Cicko, Mgr. Marta Lamošová, Ján Čičerin.
 - f) Ochrany verejného záujmu /zákon č. 357/2004 Z.z./: Ing. Ján Jamriška, PhDr. Miloš Bella, Mgr. Peter Belica.
 - g) Životného prostredia a bytová: Mgr. Lenka Orelová, Ing. Katarína Mlynčeková, Mgr. Alena Matulová, PhDr. Miloš Bella, Ing. Anežka Bulejová
3. zástupcov obce v školských radách:
 - a) v ZŠ – Mgr. Lenka Orelová, Mgr. Veronika Ďaďová
 - b) v MŠ – Martin Rybár
 - c) ZPOZ – Anna Brveníková
4. Smernicu o rozsahu a spôsobe použitia výdavkov na reprezentačné účely po navrhnutých úpravách.
5. Návrh zmeny odmeňovania poslancov OcZ po navrhnutých úpravách.
6. Prerozdelenie dotácií pre športové kluby a združenia na rok 2011 podľa predloženej prílohy.
7. Predaj nehnuteľnosti /potraviny Hrabiny/ súpisné číslo 1255, parc. č. KN 1869/48, k.ú. Sučany za vyššiu cenu ako je uvedená v znaleckom posudku č. 141/2010.
8. Odstránenie závad zistených Reg. úradom verejného zdravotníctva Martin v ŠJ ZŠ Sučany /do 10 tis EUR/.
9. Zmenu Štatútu a zriaďovateľskej listiny ZŠ Sučany na poskytovanie základného vzdelania aj žiakom so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami a s ľahkým mentálnym postihnutím v špeciálnej triede variant A.
10. Úpravu finančného limitu na stravovanie v ŠJ MŠ Sučany z 1,07 EUR na 1,26 EUR/deň.
11. Zakúpenie nového programu na sklad, počítač a monitor pre školskú jedáleň MŠ Sučany.
12. Spolufinancovanie vo výške 5 % z celkových predpokladaných výdavkov na projekt prevencie kriminality a boja proti kriminalite.
13. Spolufinancovanie projektu: „Podporujeme separovaný zber v Sučanoch“, ktorý je v súlade so schváleným Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Sučany v rámci Priority č. 2: Program obnovy obce, sociálneho, kultúrneho a športového vyžitia a to za týchto podmienok: výška celkových výdavkov na projekt: 390981,29 EUR, výška celkových oprávnených výdavkov na projekt: 390981,29 EUR, výška spolufinancovania projektu žiadateľom z celkových oprávnených výdavkov: 5 % t.j. 19549,07 EUR, spôsob financovania projektu: z vlastných zdrojov.
14. Úpravu rokovacieho poriadku obecného zastupiteľstva.
15. Úpravu rokovacieho poriadku komisií.
16. Na nasledujúcom zasadnutí OcZ vyhovieť podľa finančných možností požiadavke futbalového oddielu Tatra Sučany a klubu aerobic žien na

dofinancovanie požadovanej výšky dotácie na rok 2011.

17. Preplatenie nákladov pre žiakov 4. ročníka ZŠ Sučany na základný plavecký výcvik v rámci vzdelávacieho programu.
18. V zmysle zákona č. 253/1994 Z.z. § 3 a § 4 plat starostu obce určený koeficientom 2,5 násobku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v NH vyčíslennej na základe údajov Štatistického úradu SR za predchádzajúci kalendárny rok.
19. Zrušenie zmluvy firmou Kamenárstvo Peter Plešo, Smrekova 2543/8A, Martin k výstavbe hrobových chodníkov na obecnom cintoríne v Sučanoch.

D ruší:

1. Uznesenie OcZ č. 134/2008 a 154/2008 o odpredaji nehnuteľnosti.
2. Uznesenie OcZ č. 8/2010 bod E 6.
3. Uznesenie OcZ č. 8/2010 bod F 7.
4. Uznesenie OcZ č. 5/2009 bod C 7, C 8.

E žiada:

1. predložiť písomné návrhy na zmeny vo VZN o dani za užívanie verejného priestranstva a VZN o výstavbe, správe, údržbe a prevádzkovaní pohrebiska.
Z: poslanci OcZ T: 31. 03.2011

F ukladá:

1. Zabezpečiť prepracovanie správy o vyhodnocení kultúrnej činnosti za rok 2010.
Z: prednosta OcÚ T: 31.03.2011

JUDr. Jozef Petráš, CSc.
starosta obce

**rádio
zet
94,5**

Spravodajská služba obyvateľstvu.

Redakcia Rádio ZET s mestami, obcami a krajskými samosprávami pravidelne pripravuje správy a rozhovory, ktoré významne prispievajú k lepšej informovanosti občanov o živote v regióne severného Slovenska.

**SPRÁVY A ROZHOVORY
z obce Sučany
v stredu o 09:30 a 14:30**

Rádio ZET 94,5 MHz

Relevantné a plnohodnotné informácie zaručujú poslucháčovi jedinečnosť spravodajskej služby v regionálnom zábere severného Slovenska

www.sucany.sk :: www.radiozet.sk

Predstavujeme sponzorov kultúrnych a športových podujatí obce

Pohrebné služby – Miloslav Kapusta

V tejto rubrike Vám budeme predstavovať činnosť a produkty firiem pôsobiacich v Sučanoch, ktorí sa sponzorskými darmi podieľajú na príprave rôznych podujatí v obci. Cieľom je prezentovať služby miestnych podnikateľov a dostať ich do povedomia obyvateľov obce.

Firma Miloslava Kapustu, ktorá ponúka kompletne pohrebné služby bola založená v roku 1991. Najskôr sídlila v Dome služieb v Turanoch, avšak postupne sa prevádzka rozšírila do Sučian na Námestie SNP, kde sídli doteraz a zahŕňa aj kvetinárstvo a rozličný zmiešaný tovar.

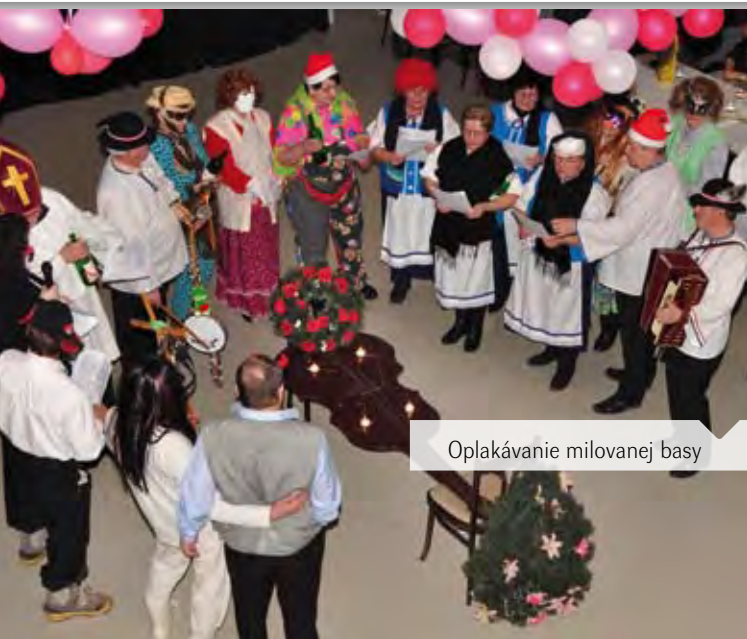
Kompletne pohrebné služby Miloslava Kapustu zahŕňajú: úpravu a oblečenie zosnulého, prepravu zosnulého v rámci republiky a na súdne pitvy, vybavenie pohrebných formalít a dokumentov, výkop a úpravu hrobového miesta, odnesenie rakvy nad jamu a jej spustenie do hrobu, zabezpečenie náhrobného kameňa, pomníkov, platní, obruby, ale aj zabezpečenie kremácie zosnulého v Žiline, či zariadenie karu podľa požiadaviek rodiny. Pozostalí majú na výber zo širokého sortimentu umelých vencov a kytíc v priestoroch predajne, a aj vo vzorkovni rakiev a vencov v Dome smútku v Sučanoch. Rôzne druhy smútočných oznámení sa dajú taktiež ihneď objednať pri vybavovaní pohrebu. Firma má k zabezpečeniu svojich služieb príslušné pohrebné vozidlo Hyundai s chladiarenským zariadením, vrátane zabudovaných reproduktorov s púšťaním smútočnej hudby počas pohrebného sprievodu. Firma počas svojej 20 ročnej existencie nadobudla množstvo praktických skúseností pri vybavovaní pohrebu, o čom svedčí aj fakt, že doteraz nemala žiadnu reklamáciu zo strany pozostalých a ich kompletne služby sú za najpriateľnejšie ceny v rámci regiónu.

Podľa slov majiteľa Miloslava Kapustu, by občania nemali mať obavu využívať miestne pohrebné služby aj pri úmrtí príbuzného mimo miesta bydliska (napr. v nemocnici), pretože jedine na pozostalých záleží, pre akú spoločnosť zabezpečujúcu pohrebné služby sa rozhodnú.

KONTAKT:

prevádzka Sučany: Námestie SNP 11, 038 52 Sučany
non-stop na t. č.: 0905 846 666

text a foto: Andrea Dudráková

Oplakávanie milovanej basy

Báseň pre všetky ženy v podaní Rudolfa Kohúta

Dva v jednom

Aj tak možno nazvať spojenú oslavu Medzinárodného dňa žien a posledných fašiangov v obci Sučany.

Obecný úrad a Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Sučanoch spoločnými silami zorganizovali (čo sa v médiách často objavuje) tzv. „dva v jednom“. Za to, že sa stretli v kalendári oba dátumy môže síce náhoda, ale vhodným scenárom organizátori zvládli obidve oslavy.

Gratuláciu viac ako stovke prítomných žien otvoril začiatok programu starosta obce Jozef Petráš. Oslavnou básňou k MDŽ sa pripojil aj Rudolf Kohút. Spevácky súbor Sučianka umocnil slávnosť tejto chvíle slovami piesne „Kytička uvitá z karafie, ktorú ŽENE dnes muž daruje, bozk-objatie patrí k tomu - život bez ŽIEN nemá cenu“.... Zlatým klincom oslavy bolo odovzdanie kvetín a perníčkov pre šťastie, mužmi z výboru ZO JDS a Obecného úradu, prítomným ženám.

Dobrá náladu udržoval DJ Mirko Mihálik aj počas večere a tomboly. Nasledujúci „smútočný obrad“ - pochovanie basy, v réžii Katky Mihálikovej potvrdil, že Sučanci vedia a hlavne chcú udržiavať stáročné tradície pospolitého slovenského ľudu a to aj dodržaním následného 40-dňového pôstu, ktorý môže prispieť k upevneniu zdravia.

Nakoniec ostáva už len poďakovať organizátorom a popriať všetkým občanom prežiť v zdraví Veľkonočné sviatky.

text: Ján Šteuček, foto: A. Matula

Bujará fašiangová veselica

Slovenský zväz zdravotne postihnutých hodnotil svoju činnosť za uplynulý rok

Tak ako každý rok, je tu opäť čas na zhodnotenie činnosti našej organizácie za rok 2010, keďže sme dobrovoľná nezisková organizácia, ktorá patrí medzi najväčšie v okrese. Jednou z našich úloh je aj naďalej rozširovať členskú základňu, čo sa nám v poslednom období podarilo, nakoľko počet členov stúpol o 100%. Okrem spoločenských a kultúrnych akcií zabezpečujeme tiež rekondičné pobyty v kúpeľoch Turčianske Teplice a Lúčky, kde naši členovia čerpajú nové sily v príjemnej spoločnosti a atmosfére.

Dňa 6.marca 2011 sa konala výročná členská schôdza ZO Slovenského zväzu zdravotne postihnutých. Na tomto rokovaní sa zúčastnili rôzni hostia. Za OR SZPP v Martine to bol Mgr. Jaroslav Šidlo, za Obecný úrad - starosta JUDr. Jozef Petráš, CSc., Jednotu dôchodcov reprezentoval Jozef Petričko a za SZB tu bola Jarmila Matúšková. Osobitné privítanie patrilo najstaršej členke zväzu p. Chovancovej. Nasledovalo prednesenie správy o činnosti ZO SZPP od poslednej členskej schôdzy, ktorú predniesla predsedníčka Ľudmila Gejdošová. V správe vyzdvihla činnosť zväzu, najmä pri organizovaní akcií pre našich členov. Rokovanie tejto schôdzy obohatil kultúrny program, kde vystúpili speváci z Turčianskej Štiavničky a nezabudlo sa ani na blížiaci sa MDŽ, ktorému bola venovaná oslavná báseň. V diskusií vystúpili pozvaní hostia, ktorí pozdravili všetkých prítomných a popriali dobrú spoluprácu hlavne OR SZPP, OcÚ, Jednote dôchodcov a SZPB.

Je potrebné poďakovať starostovi obce za jeho hodnotný diskusný príspevok, kde prisľúbil v prípade potreby pomoc, hlavne vo finančnej oblasti. Veľké

poďakovanie tiež patrí kontrolórke obce Božene Balkovej za finančnú pomoc a podporu.

Schôdzu ukončila predsedníčka zväzu, ktorá ocenila najmä výbornú spoluprácu svojich členov. Celkom na záver vystúpil p. Čieško poďakovaním sa predsedníčke za jej zodpovedný prístup k vykonávaniu tejto funkcie a za jej iniciatívu.

text: Viera Brveníková (tajomníčka ZO SZPP), foto: archív zväzu

IV. Sučiansky ples

Tanečný parket rozhodne nezíval prázdnotou

Cenu Sučianskej fazuľky získal majster sveta v kolkoch - Ivan Čech

Sestry Golierove

opäť nesklamal

Dňa 5. februára sa v priestoroch Robotníckeho kultúrneho domu konal už IV. ročník Sučianskeho obecného plesu, ktorý zahájil plesovú sezónu v našej obci.

Slávnostne vyzdobená sála a pestro prestreté stoly predznamenávali vysokú úroveň tohto podujatia, ktorú umocnili elegantne oblečení účastníci. Všetkých „plesajúcich“ najskôr privítal moderátor tohto večera Andrej Vandlík a dlho očakávaná udalosť sa mohla začať. Úvodný tanec sa niesol v rytme viedenského valčíka a po ňom nasledovalo vystúpenie spoločenských a latinsko-amerických tancov. Slávnostný príhovor spolu s prípitkom predniesol starosta obce JUDr. Jozef Petráš, Csc., ktorého spolu s manželkou vykrútili v otváracom tanci dôchodcovia zo spevokolu Sučianka. Súčasťou plesu už tradične býva odovzdávanie ceny „Sučianska fazuľka“. Tento rok ju za svoje brilantné výkony v kolkárskom športe získal dvojnásobný majster sveta v kolkoch z roku 2006 a tiež 2011 - Ivan Čech. Jeho športové úspechy skvele reprezentujú nielen náš miestny kolkársky klub, obec Sučany, Turiec, ale aj Slovenskú republiku.

Výbornú atmosféru po celý čas vytvárala hudobná skupina Nektár a tak dobrá nálada a chuť do tanca neopúšťala všetkých prítomných až do skorých ranných hodín ďalšieho dňa. Najväčším spretrením programu bolo bezpochyby vystúpenie travesty show skupiny Celebrity, vďaka ktorej to v sále poriadne ožilo. Nechýbalo ani spevácke duo sestier Golierových, či lákavá tombola a tak spokojnosť účastníkov plesu bola zaručená.

text: Andrea Dudráková, foto: Anton Matula

Vystúpenie spoločenských tancov

Výročné rokovanie ZO JDS Sučany

Viac ako dvestočlenná Základná organizácia Jednoty dôchodcov v Sučanoch rokovala na výročnej schôdzi dňa 26. februára 2011, za vysokej účasti svojich členov – v počte 229 prítomných.

V programe boli hlavné body ako napr.: vyhodnotenie činnosti za uplynulý rok 2010, plánované aktivity v činnosti na rok 2011, vyhodnotenie hospodárenia za rok 2010 a rozpočet na rok 2011.

Po otvorení a úvodných formalitách pozdravili rokovanie členskej schôdze nasledovní hostia: za krajskú organizáciu to bol Ing. Pavol Kozák, za okresnú organizáciu Július Hlaváč, ďalej starosta obce JUDr. Jozef Petráš, CSc. a za organizáciu zdravotne postihnutých Ľudmila Gejdošová.

Činnosť našej organizácie bola zameraná na podporu aktivít Obecného úradu pre občanov obce, či už to bolo pri rôznych oslavách (oslobodenie Sučian, výročie narodenia Ď. Langsfelda, uvedenie známky M. Hodžu, výročie SNP a pod.) alebo iných spoločensko-kultúrnych podujatiach (fašiangy, stavenie mája, MDD, Dni M. Hodžu, odhalenie základného kameňa prestavby námestia, Sučiansky jarmok, vianočné trhy...). Osobitne je treba vyzdvihnúť spoluprácu ZO JDS a Obecného úradu pri organizácii a uskutočnení „Cezhraničnej spolupráce seniorov“ medzi Sučanmi a mestom Fulnek v Českej republike.

Aktívne sa zúčastnili aj podujatí ako napr.: Stretnutie seniorov na Trojmedzí, turistické zrazy či okresné športové hry seniorov, prehliadka speváckych skupín seniorov v Martine, atď. . Individuálne sa niekoľko členov zúčastnilo aj „rekondičných“ pobytov v kúpeľoch. Všetky tieto podujatia boli organizované pod záštitou či už krajskej alebo okresnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska.

V roku 2011 plánuje výbor pre svojich členov uskutočniť, okrem pravidelnej sa opakujúcich akcií, aj zájazdy za účelom poznávania Slovenska.

text: Ján Šteuček, foto: archív ZO JDS

Máš talent? Prihlás sa!

Obecný úrad Sučany vyhlasuje spevácko-tanečnú súťaž **Talenty Sučian** pre všetkých občanov od 5 do 100 rokov. Kto má talent na spievanie alebo tanečné pohybové nadanie, môže sa prihlásiť do tejto súťaže od 9. – 31. mája 2011 na Obecnom úrade u referenta kultúry – Miroslava Mihálíka.

Víťaz získa finančnú odmenu vo výške 100 EUR.

Prihlášky je tiež možné poslať na e-mail: **kultura@sucany.sk** alebo na t.č.: **0905 372 923 / 4241016.**

PLATENÁ INZERCIA

KADERNÍCTVO MILKA

strihanie (dámske, pánske, detské)
farbenie
melírovanie
spoločenské účesy
modelovanie nechťov gélom
starých a chorých občanov prídem ostrihať domov

Pon – Pia: 10.00 – 19.00
So: na objednávku
Objednávky na tel. číslo: 0907 031 597
Sučany, Fučíkova 3 (nad elektro Badáň)

PRÁVNE OKIENKO §

tretia časť

Centrum právnej pomoci

poskytuje právnu pomoc:

- v občianskoprávných veciach: ochrana osobnosti, vecné práva, zodpovednosť za škodu, dedenie, právne záväzky
- v rodinnom práve: rozvody, určenie otcovstva, vyživovacia povinnosť
- v pracovnom práve: pracovné vzťahy
- v obchodnom práve: majetkové záležitosti
- v azylových veciach

Táto pomoc zahŕňa právne poradenstvo, pomoc u „mediátora“, podania na súdy, zastupovanie pred súdom.

Kontakty:

Riaditeľstvo:

Bratislava, Nám. Slobody 12

tel.: 02/496 83 505, e-mail: info@legalaid.sk

Žilina, Národná 34, tel.: 041/700 25 75, e-mail: ingo@legalaid.sk

Zdroj: www.mladi.eu

Predstavujeme

Športové kluby v Sučanoch

Stolnotenisový oddiel Sučany

Začiatky stolného tenisu v Sučanoch spadajú do obdobia pred 2. svetovou vojnou. Medzi prvých propagátorov patrili bývalý notár Smieško, Gellert a Foltýn, z mladšej generácie bratia Husarovičovci, Peter Šalma, Peter Gallo, Milan Turanec a ďalší. Ich zásluhou sa hral stolný tenis rekreačne v Sokole a neskôr v združeníach evanjelickej a katolíckej mládeže.

Po oslobodení našej vlasti dochádzalo k postupnému vytváraniu podmienok pre organizovanú súťaž. Stolní tenisti nastupujú do prvých majstrovských zápasov okresnej súťaže v roku 1947. Predpokladom úspechov bola široká základňa hráčov. Najskôr to boli Rudolf Martinček, Anton Višňovec, František Laššuth, Ondrej Blahušiak a v nasledujúcich rokoch Rastislav Moric, Dušan Žilka, Štefan Mišínský, Peter Štánsky, a Juraj Laššuth. Hrávalo sa na starej Prefe, v starej i novej Tehelni, v Sokolovni, v Robotníckom dome, v priestoroch vodnej elektrárne a v Športovom dome.

V tom období sa stolnému tenisu súťažne venovali aj ženy. Je potrebné spomenúť: Evu Reveszovú, Mariu Usačevovú, Janu Gallovú, Naďu Púčkovú a Mariku Štánsku.

Významnou udalosťou v histórii stolného tenisu bol v roku 1952 štart československých reprezentantov na čele s viacnásobným majstrom sveta Bohumilom Váňom. Zápas sa hral v Robotníckom dome a za Sučany nastúpili Rastislav Moric, Dušan Žilka, Karol Klein, Vladimír Káčer, Eva Reveszová a Mária Usačevová.

Vianočný turnaj

Najväčšia výkonnosť oddielu bola zaznamenaná v rokoch 1965-1970, keď družstvo mužov hralo krajskú súťaž šiestich severných okresov Banskobystrického kraja. V družstvách sa vystriedali hráči: Rudolf Martinček, Rastislav Moric, Viliam Blaho, Dušan Žilka, Štefan Mišínský a Vladimír Nemec. V roku 1970, po odchode viacerých hráčov, oddiel stolného tenisu na niekoľko rokov zanikol.

Znovu sa však začal hrať v roku 1976. Tréninky boli v Športovom dome a družstvo tvorili hráči: Dušan Žilka, Ján Oravec, Viliam Frolo, Ľubomír Petefach a Hirčiak. Neskôr pribudli ďalší hráči: Ján Bajdich, Ľubomír Lauša a Ján Gregor.

Novú etapu rozvoja stolného tenisu možno datovať od výstavby kolkárne a súčasnej stolnotenisovej herne, s priestorom pre 4 hracie stoly a jeden automat. Stolnotenisový oddiel sa postupne rozšíril o 20 aktívnych hráčov, ktorí vytvorili 3 družstvá, kde jedno z nich hralo krajskú súťaž a ostatné dve hrali okresnú súťaž. Medzi najlepších patrili: Marek Pohrecký, Ivan Butkay, Bohuš Šlichtik, Július Regulí, Dušan Žilka a Ján Gregor. Po odchode týchto hráčov oddiel stále hrával v okresnej súťaži a zákla-

dom družstva boli hráči: Ján Gregor, Štefan Jurčo a Ladislav Petráš. Dnes má stolnotenisový oddiel 32 členov, z ktorých vytvoril dve súťažné družstvá, ktoré hrajú v 4. a 5. lige.

Niektorí členovia oddielu sa každoročne zúčastňujú celoslovenských súťaží, majstrovstiev Európy a majstrovstiev sveta veteránov. Medzi najväčšie úspechy oddielu by sme spomenuli Františka Melku, ktorý je v kategórii 60-64 rokov trojnásobný majster Slovenska. Na majstrovstvách Slovenska v roku 2010 sa na 4. mieste umiestnil Štefan Jurčo a na 6. mieste Ján Gregor. V roku 2004, na majstrovstvách sveta, obsadil v rovnakej kategórii Štefan Jurčo 9. miesto, čo taktiež pokladáme za veľký úspech.

Každoročne usporiadujeme aj spoločensko-sportové podujatia ako vianočný a veľkonočný turnaj. V lete sa pravidelne stretávame na guláš, na ktorý sú srdečne pozvaní všetci členovia oddielu aj s rodinami. V budúcnosti by sme radi medzi nami privítali aj nových mladých členov. Pre všetkých máme vytvorené vynikajúce tréningové podmienky, ktoré si veľmi vážime.

text: Zuzana Kvapilová, foto: archív klubu

Vydarený mariášový turnaj

Dňa 12. marca 2011 sa uskutočnil XII. ročník Otvorených majstrovstiev Sučian v mariáši „nad 100 – pod 100“ jednotlivcov. Turnaj sa konal v reštaurácii „Ranč Stará Tehelňa“ Sučany. Tento regionálny turnaj už nabral celoslovenský rozmer. Okrem domácich a martinských mariášistov sa turnaja zúčastnili aj hráči z mariášových klubov: Hlohovec, Liptovský Mikuláš, Levice, Bratislava, Stará Kremnička, Turčianske Teplice, Krupina, Sološnica, Kysucké Nové Mesto, Pezinok, Prievidza, Partizánske, Diviacka Nová Ves, Tlmače, Skačany, Valachy, Žilina, Považská Bystrica, Dolný Harmanec, Banská Bystrica.

Turnaja sa zúčastnilo rekordných 87 hráčov. Najlepších 9 jednotlivcov:

1. Kazár Jozef – Martin (foto: v strede)
2. Jambor Jozef – Sučany

3. Šuška František – Žilina
4. Štigel Milan – Martin
5. Federič Edvín – Martin
6. Kováč Marian – Vrútky
7. Mišura Jozef – Kysucké Nové Mesto
8. Šulhánec Jozef – Martin
9. Beňačka Jozef – Skačany

Týchto najlepších 9 hráčov bolo odmenených hodnotnými vecnými cenami.

Treba poďakovať všetkým sponzorom podujatia, ako aj reštaurácii „Ranč Stará Tehelňa“, ktorá sa postarala o kvalitnú stravu a občerstvenie mariášistov.

text a foto: Dušan Malko
(predseda mariášového klubu Sučany)

Povinnosti a podmienky držania psov

Na základe Všeobecne záväzných nariadení obce Sučany (ďalej len VZNO) č. 2/2009 o podmienkach držania psov, pes vedený na verejnom priestranstve musí mať náhubok a byť riadne označený známkom alebo čipom. Za psa vždy zodpovedá držiteľ psa alebo osoba, ktorá psa vedie alebo nad ním vykonáva dohľad. Voľný pohyb psov je v našej obci zakázaný v zastavanej časti obytnými domami. V nezastavanej časti je tento pohyb možný len s náhubkom za prítomnosti zodpovednej osoby - ide o miesta napr.: priemyselná zóna, Skala, Brezina, Hliník, brehy Váhu, kanálu, Ontária, záhradkárska oblasť alebo chatová časť. Vstup so psom je zakázaný na športové, detské a školské ihriská a do ich zariadení, do všetkých obchodov, reštaurácií a pohostinských zariadení, do zdravotníckych zariadení, na pieskoviská a ihriská pri bytovkách, na cintorín. **Ak pes znečistí verejné priestranstvo výkalmi, je ten, kto psa vedie, povinný výkaly bezprostredne odstrániť.**

Priestupku sa dopustí osoba, ktorá psa vedie alebo jeho držiteľ, ak:

- a/ neprihlási psa do evidencie.
- b/ neohlási, že pes pohryzol človeka.
- c/ nezabránil tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo zvieratá.
- d/ evidenčnou známkom nepreukáže totožnosť psa.
- e/ nerešpektuje zákaz vstupu so psom alebo zákaz voľného pohybu psa.

Za tieto priestupky môže byť občanovi udelená pokuta až do výšky **165,97 €**.

V súlade s §16 ods. 6 zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti je vlastník alebo držiteľ zvieratá vnímavého druhu mäsožravca, **povinný zabezpečiť jeho vakcináciu proti besnote**. Očkovania sa môžu podrobiť len zdravé psy staršie ako 3 mesiace.

VZNO o miestnych daniach č. 7/2008 vyrubuje daň za psa staršieho ako 6 mesiacov. Daňovník je povinný osobne oznámiť vznik daňovej povinnosti (keď pes dovŕši vek 6 mesiacov) správcovi dane a to do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti na Obecný úrad v Sučanoch. Od platenia dane sú oslobodení držiteľia psov:

- záchranárskych
- v časti obce: **Pod Kečkou, Pri Váhu, Ul. Kalinčiakova, Stará Tehelňa, Explózia** chovaných pri rodinných domoch
- služobných (polícia, justičná stráž)
- ktorí sú osamele žijúci a majú nad 70 rokov alebo sú držiteľmi preukazu ZŤP
- prevzatých z útulkov.

OcÚ

Obecná polícia a jej aktivity

Obecná polícia (ďalej len OP) je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. Riadi sa zákonom SNR č. 564/1991 Zb.

V obci Sučany vykonáva OP službu 24 hod. denne a jej úlohou je pôsobiť nielen represívne, t.j. postihovať protiprávne konanie pokutami, ale tiež snažiť sa o preventívne výchovné pôsobenie. V oblasti primárnej prevencie pôsobia príslušníci OP na občanov Sučian napr. prostredníctvom prednášok a besied, s cieľom zvýšiť právne vedomie žiakov na prvom a druhom stupni základných škôl. Taktiež nezabúdame ani na občanov staršieho veku, ktorí vzhľadom nielen na svoj vek nevedia často správne reagovať na vzniknuté situácie. OP začala organizovať stretnutia s našimi seniormi, na ktorých náčelník OP Sučany npor. Ján Čičerín odpovedá na ich otázky, upozorňuje na rôzne nebezpečenstvá a komunikuje s nimi na rôzne témy.

V súčasnosti obec Sučany disponuje piatimi príslušníkmi OP, ktorých priamy výkon služby sa zameriava na monitorovanie okolia tých prevádzok a priestorov na území obce, na ktorých dochádza k najväčšiemu nápadu protiprávných konaní, výskytu vandalizmu a znečisťovaniu obce (Námestie SNP, vlaková stanica, čerpacia stanica Lukoil, obytné kontajnery na ul. Ď. Langsfelda, rómska bytovka na ul. Partizánska,...). Hliadka OP sa v nočných hodinách zameriava na dodržiavanie verejného poriadku, hlavne v centre obce a vo vytipovaných či problémových častiach Sučian. V roku 2010 bolo OP Sučany vykonaných 744 služobných zákrokov, sankčne riešených 99 priestupkov v zmysle zákona SNR č. 372/1990 Zb., okrem priestupkov riešených na mieste, ktoré sa neevídujú. Bolo objasnených aj 6 trestných činov, ktoré boli okamžite odovzdané na ďalšiu realizáciu obvodnému oddeleniu PZ Sučany. Je potrebné vyzdvihnúť dobrú spoluprácu s týmto oddelením, kde v rámci spolupráce s Policajným zborom Slovenskej republiky, poskytovali príslušníci OP Sučany súčinnosť pri vykonávaní úkonov v rámci trestného i súdneho konania a to pri domových prehliadkach v rámci odhaľovania,

dokumentovania závažnej trestnej činnosti, kde bolo predvedených šesť osôb, ktoré boli v celoštátnom pátraní.

Zabezpečujeme verejný poriadok a nerušený priebeh na rôznych kultúrnych, športových a spoločenských akciách v obci, a tiež kontroly zamerané na majiteľov psov kvôli dodržiavaniu Všeobecne záväzných nariadení obce Sučany, keďže výskyt túlavých psov začína byť alarmujúci. Po odchyte takéhoto zvieratá by sme ho mali uzavrieť do koterca a následne vyhlásiť do obecného rozhlasu jeho nálež. V prípade nezistenia jeho majiteľa sa privolá veterinár k jeho utrateniu a potom je potrebné zabezpečiť odvoz do kaflérie. Všetky tieto úkony sú na náklady obce, keďže priamy odstrel psa v obývanej zóne je zo zákona neprípustný.

Obec Sučany disponuje kamerovým monitorovacím systémom, ktorý značnou mierou pomáha zabezpečovať obyvateľom obce a jej návštevníkom pocit bezpečia v uliciach. Je využívaný nielen na represiu, ale hlavne na prevenciu, keďže už samotná informácia o tom, že určité miesto je pod stálym dohľadom kamery, odrádza potencionálnych páchatelov od realizácie protiprávných konaní. Výstupy z kamier slúžia len pre služobné potreby OP, prípadne pre potreby orgánov činných v trestnom konaní, na základe ich písomného požiadania. OP Sučany má k dispozícii 7 kamier, z toho 4 otočné a 3 stacionárne.

V súčasnej dobe OP disponuje s PCO (pult centrálnej ochrany), na ktorom máme pripojené objekty právnických i fyzických osôb a budov OcÚ Sučany. V roku 2010 hliadkou OP vykonaných 194 výjazdov. Túto službu môžu využívať aj ostatní občania obce Sučany. V prípade záujmu o pripojenie k PCO je potrebné kontaktovať telef. číslo: 0911 832 644, kde Vám zodpovieme všetky ďalšie otázky.

text: npor. Ján Čičerín (náčelník OP Sučany),

foto: archív OP

Noc s Andersenom

Aj v tomto roku sa naša školská knižnica zapojila do medzinárodného podujatia **Noc s Andersenom**. A naozaj táto noc z 1. na 2. apríla bola plná zážitkov.

Duch knižnice naše deti chcel najprv z knižnice vyhnúť, potom ich zakliať a museli plniť jeho priania, aby mohli byť odkliatie. Všetky rozprávkové úlohy robili s radosťou. A aby im nebolo smutno, pomáhali aj škriatkovia. Naše deti rozprávky poznajú a dokonca žiaci 4.B si so svojou pani učiteľkou pripravili dramatizáciu rozprávky L. Podjavorinskej Čin-čin.

Počas tejto zázračnej rozprávkovej noci sa žiaci ani ich pani učiteľky nemuseli ničoho báť, veď ich

prišli postrážiť príslušníci obecnej polície a popritom všeličo, čo sa týka ich práce, aj predviedli. Potom všetkým zatancovala rozprávkovú krásnu brušnú tanečnicu a nielen deťom, ale aj dospelým, sa tajil dych pri nádhernej ohňovej šou a pri ohňostroji.

O plné žalúdky sa postarala teta kuchárka, ktorá pripravila večeru aj raňajky. Nálada bola výborná, deti si aj zatancovali aj zaspievali. Čas veľmi rýchlo ubehol a neskoro v noci sa v knižnici všetci

poukladali do spacákov. Niektorí si ešte pred spáním prečítali zo svojej obľúbenej knižky a potom pospali.

Na Slovensku sa v tento rok do Noci s Andersenom zapojilo 169 knižníc a škôl, zúčastnilo sa 40 957 detí a 12 200 dospelých organizátorov. Z našej školy si toto krásne podujatie užilo 30 detí a staralo sa o nich 8 dospelých. Narodeniny pána Andersena sme teda poriadne oslávili.

Mgr. Marta Lamošová

Dr. Jozef Škultéty – národovec a správca Matice slovenskej začínal ako učiteľ v Sučanoch

MO MS v Sučanoch usporiadal dňa 16. februára prednášku spojenú s besedou na tému osobnosti dejín Slovenska, venovanú Dr. Jozefovi Škultétymu - národovcovi, pedagógovi, redaktorovi, vedcovi a taktiež správcovi MS. Prednášateľom bol vnuk tejto významnej slovenskej osobnosti, Ing. Vratko Pikula. Tento uviedol pútavo chronologický život, dielo, formovanie osobnosti, postoje a osudy svojho starého otca a tiež zaujímavý osobný pohľad naň zo strany rodiny.

Asi najzaujímavejšia a najpútavejšia časť sa týka-

la jeho mladosti, keď v prostredí základnej školy a v prvých triedach gymnázia v Rimavskej Sobotě sa z chlapca formoval uvedomelý člen maďarskej spoločnosti. K veľkému prerodu došlo až na vyššom stupni gymnázia v Revúcej, pri voľbe ktorého zohrala skutočnosť najbližšieho gymnázia od domova, kľúčovú rolu. Tu mu osud privedol do cesty vynikajúcu pedagogickú a národoveckú osobnosť v postavení riaditeľa gymnázia, zhodou okolností tiež aj menovca, Augusta Horislava Škultétyho, ktorý najvýznamnejšie formoval jeho vzťah ku koreňom slovenskosti. A bol to tiež práve on, ktorý Jozefa Škultétyho doporučil na jeho prvú učiteľskú a profesnú štáciu v evanjelickej škole v Sučanoch, kde v r.1871-1873 začínal svoju požehnanú dlhú a plodnú púť. Neskôr Škultétyho

charakter, morálka a získané slovenské národné presvedčenie mu bránili, už ako uznávanému pedagógovi, vziať ponúkané výhodné miesto na maďarskom školskom ministerstve.

Aj vďaka vzácnemu pochopeniu manželky dal prednosť oveľa menej lukratívnemu Martinu a práci na roli národnej, hlavne ako redaktor slovenských periodík. O rušný a zaujímavý život teda rozhodne neprišiel a viackrát sa mu podarilo spoznať z vnútra aj väzenské objekty. Uznávanie, vďačnosť svojich, ale aj názorové rozpory pri formovaní prvej ČSR ho neobišli, tak ako neskôr aj cieľené, programové zabúdanie v prvých dekádach socializmu. Patričná úcta tejto osobnosti má ešte stále čo doháňať.

Miroslav Miert

Osobnosti Sučian

Hodža Milan, PhD.
univ. profesor, JUDr. h. c.
(1. 2.1878 Sučany –
27.6.1944 Clearwater, USA)

Pochádzal z poprednej národnouvedomelej rodiny. Základné vzdelanie získal v Sučanoch, neskôr študoval v Budapešti a v Kluži právo (1896-98), ďalej absolvoval filozofické štúdium vo Viedni (1916-18), ktoré zakončil doktorátom filozofie (PhDr.). Ovládal osem jazykov a v r. 1903 založil Slovenský týždenník, v ktorom presadzoval práva slovenského národa. V r. 1905 sa stal poslancom uhorského snemu, od r. 1907 poradcom následníka trónu Františka Ferdinanda. V r. 1918 bol členom SNR a signatár Deklarácie Slovenského národa z 30.10.1918, ktorou sa Slováci prihlásili ku vznikajúcej ČSR. V ČSR bol ministrom v niekoľkých vládoch, v rokoch 1935-38 predse-

**Moric Rudo, PhD.,
národný umelec**
(27. 3. 1921 Sučany
– 26. 11. 1985 Bratislava)

da vlády. Po rozbití republiky odchádza do exilu do Francúzska, neskôr do Anglicka a USA, kde v r. 1944 zomiera. Pochovaný bol v Chicagu, ale v r. 2002 boli jeho ostatky prevezené na Slovensko a uložené na Národnom cintoríne v Martine.

Narodil sa v železničarskej rodine a ľudovú školu navštevoval v Sučanoch. V r. 1947-50 absolvoval externé štúdium na Pedagogickej fakulte UK v Trnave a v r. 1970 získal titul doktora filozofie (PhDr.). Po vojne v r. 1945-46 pôsobil ako osvetový dôstojník, v r. 1946-48 ako učiteľ v Stupave, v r. 1950-59 ako vedúci odd. literatúry pre mládež vo VÚP a v r. 1959-85 vykonával funkciu riaditeľa vydavateľstva Mladé letá v Bratislave. Rudo Moric napísal veľa zaujímavých kníh pre mládež a zastával významné funkcie vo vtedajších

dôležitých organizáciách. Taktiež bol nositeľ vysokých štátnych vyznamenaní a v r. 1984 mu udelili titul „národný umelec“.

Púček Ever
(21. 12. 1931 Vrútky)

Ever Púček je konštantou slovenskej výtvarnej scény už desiatky rokov. Študoval na Strednej umeleckej škole v Karlových Varoch a Vysokej škole umeleckopriemyselnej v Prahe. Od roku 1963 žije v Bratislave. Vystavoval v galériách na Slovensku, v zahraničí ako napr. V Bulharsku, Poľsku, Francúzsku, Kanade, Brazílii, Nemecku, Japonsku... Jeho obrazy sú oslavou jednoduchého tvaru a čistého humoru. Autor svojou geometrickou štylizáciou dospieva takmer k hranici abstrakcie. Je zastúpený v zbierkovom fonde galérií na Slovensku i zahraničí. Venuje sa maľbe, kresbe, grafike a plagátovej tvorbe.

-red-

Ranč stará tehelen sa nachádza v obci Sučany na ulici Kalinčiakovej 350m od hlavnej cesty, smer Podhradie - Turč. Štiavnička. Už samotný názov Ranč stará tehelen nám prezrádza, že na ranči v minulosti bola továreň na výrobu tehál. V súčasnosti Ranč spestrujú kone vo výbehu, na ktorých je možnosť jazdy v letných mesiacoch.

V našom veľkom a priestrannom areáli, ktorý sa naďalej buduje a postupne rozširuje, ďalej nájdete:

- reštauráciu, ktorá je rozdelená na prízemie s barom, s reštauráciou a detským kútikom, krytou letnou terasou s výhľadom na detské ihrisko. Ďalej poschodie, ktoré je prispôbené pre živé hudby a rôzne stretnutia

- kapacita reštaurácie: 2 letné terasy 100 ľudí, prízemie 85 ľudí, poschodie 120 ľudí
- Otváracie hodiny: Ne - Štv 10.00 – 23.00, Pi – So 10.00 – 24.00
- Varíme pre Vás denne: Ne - Štv 10.00 – 22.00, Piatok - Sobota 10.00 – 23.00
- Denné menu 3 € (možnosť výberu zo šiestich jedál) s možnosťou dovozu do vašej firmy
- Upečieme Vám prasiatko na oslavy a rôzne akcie
- Rozvoz jedál a pizze denne (043 4290 800 / 0917 333 307) Zadarmo doprava a balenie, Po – Štv 10.00 – 22.00, Pi 10.00 – 23.00, Sobota: 11.00 – 23.00, Nedeľa 11.00 – 22.00

- Wifi internet zadarmo, 3 x TV, detská stolička, bezbariérový vstup, Parkovanie pred objektom - chránené kamerovým systémom

- Detské ihrisko (trampolína, šmýkačky, hojdačky, pieskovisko, domček, detské sedenie)

- Plážový volejbal, šatne a sprchy

- Kone a iné zvieratá

- Ponúkame prenájom troch tenisových kurtov s umelým povrchom a s večerným osvetlením (súčasťou tenisových kurtov aj šatne s uzamykateľnými skrinkami a sprchami)
- Pre milovníkov hudby usporadúvame každý víkend živé hudby, alebo oldies párty, ktoré uverejňujeme na našej webovej stránke www.rancstaratehelen.sk

- Ako novinku pripravujeme dokončenie altánku, ktorý bude prispôbený s pódium pre živé kapely na tanečné zábavy, s vonkajším barom a grilom. Neváhajte a navštívte štýlovo a útulne zariadenú reštauráciu, ktorá Vám ponúka chutné špeciality z nášho regiónu, Pizzu, steaky, bohatý výber mäsitých ale aj bezmäsitých jedál, široký výber alko nápojov a nealko nápojov. Načapujeme Vám dobré pivo, pre šoférov aj nealko. Tiež pripravíme lahodnú kávu a iné špeciality. Komplex ranč stará tehelen ponúka ideálne prostredie pre firemné akcie, školenia, svadobné hostiny, promócie, rodinné oslavy, kary s kapacitou do 140 ľudí. Oslávte u nás so svojimi najbližšími, priateľmi životné jubileá, promócie či svadbu. Pripravíme Vám posedenie v príjemnom prostredí.

Tešíme sa na Vašu návštevu.

Ranč stará tehelen – miesto pre Váš oddych

www.rancstaratehelen.sk

Ranč stará tehelen, Kalinčiakova 1956, Sučany

Kontakty: 043 4290 800 / 0905 720 168

PaedDr. Jarmila Čavarová, PhD.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých funguje v Sučanoch už od roku 1976, avšak možno málokto vie, ako funguje aj za svojimi bránami. O živote vnútri väznice sme sa rozprávali s novou riaditeľkou tohto ústavu Jarmilou Čavarovou, ktorá tu pôsobí od novembra 2010. V zbore väzenskej a justičnej stráže pracuje už od mája 1988. Najskôr to bol ústav pre odsúdené ženy všetkých nápravno-výchovných skupín v Bratislave, potom v Trnave, kde do roku 1999 pôsobila ako pedagogička a isté obdobie ako zástupkyňa náčelníčky oddelenia nápravno-výchovnej činnosti. Zmena nastala v roku 1999, kedy odišla na generálne riaditeľstvo zboru v Bratislave, kde pôsobila 10 a pol roka ako metodik na odbore výkonu väzby a výkonu trestu.

• Už nejaký čas ste vo funkcii riaditeľky Ústavu na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých tu v Sučanoch a mňa zaujíma prečo ste sa rozhodli ujať vedenia práve takejto inštitúcie?

Na základe rozhodnutia generálnej riaditeľky som bola najskôr preložená do ústavu v Levoči, ktorý sa v roku 2009 zmenil na ústav pre ženy zaradené do so stredného stupňa stráženia. Tu som vykonávala funkciu riaditeľky ústavu a odtiaľto ma v novembri 2010 opäť preložili sem do Sučian, keďže už vyše troch mesiacov tu nebol riaditeľ. Teda pán generálny riaditeľ ma oslovil, či by som sa ujala funkcie riaditeľky v tomto ústave. Pre mňa to bola ďalšia výzva, ktorú som prijala. Chcela by som, aby aj tento ústav prosperoval, aby tu bol dobrý systém zaobchádzania s mladistvými odsúdenými, ale aj s dospelými odsúdenými v minimálnom stupni stráženia.

Ako by ste charakterizovali toto zariadenie? Je naozaj iba pre mladistvých ako to má v názve?

Je to tiež ústav pre dospelých odsúdených zaradených v minimálnom stupni stráženia, do ktorého zaraďuje súd spravidla odsúdených, ktorí idú po prvý raz do výkonu trestu, teda nie sú recidivisti.

Prepojenie medzi vonkajším svetom a väznicou je nevyhnutné

Sú tu odsúdení za tresty iba do päť rokov a to za prečiny. Tento ústav považujem za špecifický, keďže sú tu mladiství a tí si vyžadujú intenzívnejšie zaobchádzanie, ktoré je zamerané hlavne na vzdelávanie a povinnú školskú dochádzku. Trestná zodpovednosť u mladistvých je od 14 rokov, takže najmladšieho tu máme 15 ročného odsúdeného. Máme tu aj dospelých – tých spravidla do 26 rokov, ale aj starších a to vzhľadom na to, aké tu máme pracoviská a akú potrebujeme kvalifikáciu odsúdených.

• Aké sú metódy tzv. „prevychovania“ odsúdených?

Sú to predovšetkým pedagogické a psychologické metódy pôsobenia. To znamená edukácia zameraná na zmenu správania a postojov. Každý jeden odsúdený po nástupe do výkonu trestu odňatia slobody sa podrobí psychologickému vyšetreniu, kde sa zisťuje stav jeho osobnosti, rodinná anamnéza, podmienky, v ktorých bol vychovávaný, stav dosiahnutého vzdelania, predpoklady na rozvoj osobnosti a na základe týchto poznatkov sa stanovuje program zaobchádzania, kde sa určujú ciele a postupy, ktoré majú smerovať k zmene odsúdeného a pripraviť ho na návrat do spoločnosti. Realizujú sa rôzne prednášky, besedy, osveta, skupinové terapie, komunitné stretnutia, na ktorých sa rozoberajú problémy odsúdených. Je tu aj oblasť pracovných aktivít, zaraďovania do práce, avšak odsúdení mladiství sa prednostne vzdelávajú. Dospelí nad 18 rokov sú zaraďovaní na pracoviská vo vnútri ústavu ale aj vonku.

• Skúste mi popísať, ako vyzerá denný režim odsúdeného.

Tak približne okolo 6 hod. ráno je budičiek, potom osobná hygiena, úprava posteľe, upratanie izby, raňajky no a potom už nasledujú samotné činnosti zamerané na vzdelávanie alebo prácu. Je tu

aj priestor na osobné voľno a voľnočasové aktivity, kultúru, resp. osvetovú činnosť, možnosť pracovať v záujmových krúžkoch, využívať knižnicu, sledovať televíziu, športovať. Zabezpečená je aj duchovná služba a bohoslužby, ktoré vykonávajú kaplán ústavu a pastor.

Keď ste spomínali pracovné možnosti pre odsúdených, tak konkrétne aké druhy prác tu môžu vykonávať?

Sú tu rôzne pracoviská. Samozrejme máme aj vnútornú prevádzku, keďže nemáme upratovačov zvonku, tak odsúdení musia upratovať všetky budovy, vonkajšie priestory, pracujú v kuchyni pre príslušníkov i odsúdených, v pracovníckom komplexe, vykonávajú zámočnícke práce alebo údržbárske práce. Sú zriadené aj ďalšie pracoviská, ako drevovýroba či triedenie plastového odpadu. Toto sú pracoviská, ktorými zabezpečujeme práce pre vonkajších zamestnávateľov a firmy. Zamestnávaniu odsúdených sa venuje veľká pozornosť tak, aby odsúdení mohli nadobúdať pracovné návyky. Dôležitý je aj finančný efekt, ktorým sa hradí časť nákladov na výkon trestu odsúdených, časť sa im ukladá na kontá a časť dostanú ako vreckové, za ktoré si môžu v ústavnej predajni nakúpiť potraviny a veci osobnej potreby – dospelí odsúdení cigarety, tabak.

• Už od roku 1976 sa u Vás konajú letné a zimné hry mladistvých. O čo presne ide?

Keďže je dôležité naučiť odsúdených tráviť vhodne voľný čas, ktorý sú tu, zmysluplne, tak sa pre nich vytvára ponuka záujmových aktivít, aby rozvíjali niektoré svoje schopnosti. Tieto hry mladistvých sa skladajú z rôznych súťaží, či už športových alebo napr. aj žartovných, ako je skákanie vo vreci, preťahovanie lanom.

Administratívna časť komplexu

• **Takže tieto súťaže majú úspech u odsúdených? Páčia sa im?**

Áno, dá sa povedať, že ich to baví, pripravujú sa na to a aj na samotný kultúrny program, kde si nacvičia rôzne scény alebo pesničky a navzájom sa týmto zabávajú.

• **Teraz trochu závažnejšia otázka. Zaujíma ma, aké sú v tomto ústave bezpečnostné opatrenia zamedzujúce napríklad útekem?**

Tak už len tým, že ústav je oplotený, má vysokú ohradu, je monitorovaný, strážený a tak ďalej, avšak konkrétne podrobnosti o celkovom systéme z logických dôvodov povedať nemôžem. Dôležité je technické zabezpečenie, keďže mladiství majú kopec energie a často sú nezodpovední, dobro-

družní, takže to, že sú za týmito múrmi má svoje opodstatnenie. Ale tým nechcem povedať, že všetci sú takí, čo sa chystajú niekam utiecť. Všetci majú aj vonkajšie pracoviská mimo ústavu a som rada, že nielen teraz, počas môjho pôsobenia, ale aj dlho predtým sa nikto nepokúsil utiecť. Dúfam, že to nezarieknem.

• **A naposledy bol asi kedy takýto pokus?**

Tak to Vám neviem presne povedať. Akože pokusy boli, ale neboli úspešné. Ale chcela by som zdôrazniť, že ide o kategóriu odsúdených, ktorí nie sú vyslovene nebezpeční a násilníci.

• **A opatrenia vrámci zamedzenia trestnej alebo kriminálnej činnosti v ústave medzi odsúdenými?**

Aj na toto máme spôsob a systém. Našou povin-

nosťou je sledovať správanie odsúdených, ich činnosť a ich vzájomné vzťahy, či tam nedochádza k nejakému násiliu, keďže žijú vo väčších skupinách. Naši pedagógovia a personál sú vyškolení aj v tomto smere, ktoré veci si majú všimnúť a ako tomu predchádzať, aby si odsúdení plnili svoje povinnosti stanovené zákonom.

• **Napríklad aj formou námatkových kontrol?**

Aj také preventívne kontroly sa robia, aby nemali predmety, ktoré by mohli byť nebezpečné alebo ohrozujúce bezpečnosť spoluodsúdených či príslušníkov.

• **A čo by ste chceli Vy osobne zlepšiť v tomto ústave?**

Aby systém zaobchádzania bol dobre prepracovaný, aby sa o čosi zmenšila administratívna náročnosť, lebo veľa vecí je len o papieroch a tým pádom ostáva menej priestoru na priame zaobchádzanie a komunikáciu s odsúdenými a aktivity, ktoré sú v procese zaobchádzania prospešné. Takže ja by som chcela zlepšiť, aby bolo viac prínosných, prospešných aktivít pre odsúdených, ktoré ich motivujú k zmene správania. Dôležité je, aby aj personál pochopil svoje poslanie a úlohy. Treba pracovať s motiváciou, aby sme týmto mladistvým ukázali, čo je v nich dobré a čo sa dá rozvíjať aj po výkone trestu, aby si začali veriť, že môžu žiť aj iným spôsobom a to takým, ktorým nebudú ohrozovať spoločnosť.

• **A na záver nejaká bodka alebo odkaz z Vašej strany?**

Väzenie v súčasnosti je už pomerne otvorené. Pred 30 rokmi mala verejnosť minimum informácií o živote vo väzniciach. Tu je potrebné si uvedomiť, že do väzenia sa môže dostať hocikto, za rôzne trestné činy. Odsúdení ľudia vo väznici sa majú pripraviť na život na slobode. Aby sa dobre pripravili, musí existovať isté prepojenie medzi vonkajším svetom a väzniciou. Podporujeme kontakty odsúdených s ich rodinami, lebo pokiaľ sa tieto kontakty udržiavajú, tak je to dobré, aby odsúdený mal pripravené podmienky na návrat do rodinného a sociálneho prostredia. Spoločnosť by sa mala viac zaoberať tým, ako vytvárať lepšie podmienky pre istú skupinu odsúdených, ktorí nemajú rodinné zázemie, strechu nad hlavou, zamestnanie. Do väzníc by mohli chodiť vo väčšom počte aj dobrovoľníci, tiež občianske združenia, ktoré by väzňom pomáhali preklenúť zložitú obdobu po výkone trestu, aby sa do spoločnosti zaradili bez väčších problémov.

Zákon toto umožňuje, avšak v našich podmienkach, zatiaľ prepojenie penitenciárnej a postpenitenciárnej starostlivosti v praxi výrazne absentuje. Je to na škodu, hlavne v prípadoch mladistvých, resp. blízko veku mladistvých odsúdených.

text: Andrea Dudráková,

foto: autor a www.zvjs.sk

MÁTE POCIT, ŽE PLATÍTE VEĽA ZA VODU?

TURČIANSKA VODÁRENSKÁ SPOLOČNOSŤ, a.s., VÁM PONÚKA MOŽNOSŤ ZÁLOHOVÝCH PLATIEB VODNÉHO A STOČNÉHO.

Ide o pravidelnú mesačnú platbu, ktorá zabráni vysokej nárazovej úhrade vodného a stočného, zjednodušuje spôsob platenia a šetrí čas.

Úhradu preddavkov je možné vykonať trvalým príkazom, službou UNIKASA v obchodoch Jednota či poštovou poukážkou.

Po registrácii na našej pripravovanej internetovej stránke www.turvod.sk získate úplný prehľad o Vašich platbách, ako aj ďalšie informácie.

turvod
príroda v každej kvapke

TURČIANSKA VODÁRENSKÁ SPOLOČNOSŤ, a.s.
Kuzmányho 25, 036 01 Martin

V prípade záujmu nás kontaktujte na
tel. č.: 0905 903 946, 043/4210172
na mailovej adrese: jana.kozakova@turvod.sk
na našej adrese: Kuzmányho 25, 036 01 Martin

PLATENÁ INZERCIA